

Monumentnummer*: 30403

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 juni 1973
Kadaster deel/nr 82695/40

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nieuwegein Nieuwegein Utrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Jutphaas B 13073

Omschrijving**

Inleiding

KERKHOF MET RESTANTEN VAN KERKGEBOUW EN TOREN, gelegen op een ovaalvormige verhoging. Ten dele omgeven door een brede sloot. De grafvelden liggen centraal op het perceel met aan de westkant een restant van de oude kerktoeren, later gebruikt als baarhuisje. Om het gehele kerkhof loopt een wat lager gelegen pad. De begraafplaats is waarschijnlijk al sinds de 9de- of 10de-eeuw in gebruik. De kerk die hier stond is verschillende malen vergroot maar werd in 1820 gesloopt nadat elders een nieuwe kerk was gebouwd. Vanaf 1829 is de begraafplaats in handen van de gemeente. In het laatste kwart van de 19de-eeuw is de begraafplaats aan de zuidzijde uitgebreid door het talud aan die zijde op te hogen.

Omschrijving

Ovaalvormig perceel met in het midden KERKHOF is oost-west georiënteerd en volgt daarmee de oriëntatie van de voormalige kerk. Het kerkhof is in een aantal kleinere grafvelden te verdelen. Ter hoogte van het voormalige koor van de kerk ligt over de volle breedte een grafveld met voornamelijk zerken, waaronder een aantal zeer grote nog afkomstig uit de kerk. De grote zerken zijn van Naamse steen, een aantal jongere is van hardsteen. Een enkel 19de-eeuws monument heeft de typische stijlenmerken uit die tijd zoals obelisk of zuil of is afgezet met een hekwerk. De ruimte tussen de zerken is afgezet met bodembedekkers. Een tweede grafveld ten zuiden van de voormalige kerk betreft een soort overgangsgebied met zerken en steles van meer recente datum. Langs het middenpad bevinden zich nog enkele grafkelders met bedekking die afgezet zijn met hekwerken. De overige grafvelden, meer naar het westen, bevatten 20ste-eeuwse steles van graniet of hardsteen op regel. Tussen de grafmonumenten zelf is weinig ruimte en tussen de regels ligt een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

smal pad. Alle grafvelden zijn afgeperkt met een lage buxushaag. De hoofdtoegang bevindt zich in het noorden en bestaat uit een smeedijzeren toegangshek met twee openslaande gedeelten tussen geblokte bakstenen penanten. Naar het midden omhooglopende hekdelen met afwisselend korte en lange spijlen, bekroond met lelie-motieven. De penanten zijn witgeschilderd en bekroond met hardstenen dekplaat met daarop een samengesteld funerair symbool in gietijzer in de vorm van een gekruiste zeis en een naar beneden gerichte fakkel met daarboven een gevleugelde zandloper met een vlinder. Het kerkhof ligt ongeveer anderhalve meter hoger dan de omgeving. Door de 19de-eeuwse uitbreiding in het zuiden en oosten is het talud hier steiler dan aan de noord- en westzijde. Een smal grindpad loopt rond de hele begraafplaats. Vanaf de ingang loopt een pad de begraafplaats op, dat vervolgens haaks naar het baarhuis leidt. Alle paden zijn voorzien van fijn grind. Aan de achterzijde van het baarhuis leidt het pad weer verder naar het pad dat rond de gehele begraafplaats loopt. Het hele terrein kent een kenmerkende gelaagde groenstructuur, van binnen naar buiten: het kerkhof zelf is omgeven door een esdoornhaag, daaromheen loopt een pad met aan weerszijden een bomenrij, vervolgens bosplantsoen en daarna deels een sloot. In noorden en oosten sluit de bebouwing nauw aan op het kerkhof. Het BAARHUIS is een restant van de voormalige kerktoren. Gebouwtje van één bouwlaag op vierkante grondslag onder met Oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak opgetrokken uit kloostermoppen in kleזורverband. Aan oost- en westzijde een getoogde ingang met een driedubbel bakstenen rollaag. In de gevel enkele ankers. De binnenste rollaag rust op hardstenen consoles. Aan beide zijden een dubbele houten deur met siersmeedbeslag aan de binnenzijde. De binnenmuren zijn gepleisterd en er ligt een zolder op dicht bijeen geplaatste balken. In een van de binnenmuren bevindt zich een kaarsnis.

Waardering

De Algemene Begraafplaats met bijbehorende graftekens is van algemeen cultuur- en funerairhistorisch belang:

- wegens de ouderdom en de duidelijke aanwezigheid van de restanten van kerk en toren;
- wegens de funerair-historische en genealogische waarde van de graftekens, met name die rond het voormalige koor van de kerk;
- wegens het kenmerkende 19de-eeuwse karakter van aanleg en graftekens;
- wegens de aanwezigheid van graven van leden van prominente families en personen, die van belang zijn geweest voor de geschiedenis van Jutphaas en verre omgeving;
- wegens de karakteristieke groenstructuur;
- wegens de karakteristieke ligging in de oude kern van Jutphaas en de visuele eenheid die de begraafplaats vormt met zijn omgeving;
- als onderdeel van een belangrijk groengebied binnen de groiekern Nieuwegein.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Kerkhof

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument